

Tuntureiden kalkki- ja virtavesivaikutteiset sara- ja vihviläkasvustot

Starr- och tågdominerade pionjärsamhällen vid alpina rinnande vatten

Koodi: 7240

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltu luontotyyppi

ALP suojelutaso suotuisa, kehityssuunta tuntematon

Luonnehdinta

Luontotyyppin nimen suora käännös englanninkielisestä nimestä on 'Alpiiniset *Caricion bicolorisatrofuscae* -pioneerikasvustot'. Alun perin käytössä ollut suomenkielinen lyhyempi nimi 'Tuntureiden rehevät purovarsisuot' on osittain harhaanjohtava, sillä luontotyyppi ei ole luonteenomaisesti suota, eikä luontotyyppi esiintymät välttämättä sijaitse vain purojen, vaan ylipäättään virtaavan veden, esimerkiksi kausikosteiden norojen tai valuvesiuomien varsilla. Tämän vuoksi luontotyyppille on annettu sitä paremmin kuvaava suomenkielinen nimi 'Tuntureiden kalkki- ja virtavesivaikutteiset sara- ja vihviläkasvustot'.

Luontotyyppiä esiintyy useimmiten pienialaisina kuvioina, jotka vaihteluvat laajempiin kokonaisuuksiin, esimerkiksi letokuvioihin. Suomessa esiintymiä on erityisesti kalkkipitoisten tai emäksisten kivilajien alueella sora-, hiekka- tai kiviaineksellä, joskus jonkin verran savisella tai turvepitoisella alustalla. Esiintymät sijaitsevat märillä paikoilla purojen ja norojen varsilla tai tihkupunnoilla ja ne ovat kylmien vesien vaikutuspiirissä. Kasvillisuus on matalaa ja roudan vaikutuksesta aukkoista, ja koostuu pääasiassa saroista (sysi-, kiilto- ja tunturisara) ja vihvilöistä (kaksikko- ja kolmikkovihvilä).

Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kannalta olennaisia piirteitä ovat arktis-alpiinisten sara- ja vihvilälajien esiintyminen sekä avoimuus.

Levinneisyys

Tuntureiden kalkki- ja virtavesivaikutteisten sara- ja vihviläkasvustojen esiintyminen Suomessa on osin vielä puutteellisesti tunnettu. Luontotyyppiä tavataan ainakin Tunturi-Lapissa Käsivarren alueella, ja sitä esiintyy sekä paljakalla että tunturikoivuvyöhykkeessä.

Nykytila ja uhkatekijät

Pienialainen, kasvillisuudeltaan aukkoinen luontotyyppi on häiriöherkkä ja voi kärsiä porojen laidunnuksesta. Ilmastonmuutos ja sen vaikutus routimiseen voi vaikuttaa luontotyyppin rakenteeseen ja toimintaan, ja pitkällä aikavälillä ilmastonmuutos voi aiheuttaa myös pajukoitumista.

Kuva: Arto Saikkonen